

Baggrundsnotat

Baggrundsnotat til Udvalgets orientering omkring FOKUS den 7. april 2021, herunder formål og effekter af tilbuddet.

Retligt grundlag for FOKUS

Hjemlen for forløb i FOKUS findes i servicelovens § 82a og § 82b. Der er tale om både gruppebaserede og individuelle tidsbegrænsede forløb. Der er alene tale om *kan-bestemmelser* og FOKUS vil altid være et frivilligt *tilbud* til borgerne.

Bestemmelserne giver mulighed for at yde forebyggende hjælp og støtte til voksne med nedsat psykisk eller fysisk funktionsevne eller sociale problemer, og personer der er i risiko for at udvikle funktionsnedsættelse eller sociale problemer.

Henvisningen sker altid på baggrund af en konkret og individuel vurdering og der henvises ikke til FOKUS i sager hvor det er helt tydeligt, at borgeren har behov for en anden specifik indsats, end FOKUS.

Der er ikke tale om enten § 82 eller socialpædagogisk støtte efter servicelovens § 85: I hovedparten af henvendelser til CHP-Myndighed hvor der ansøges om støtte, henvises der videre til FOKUS for at kvalificere og understøtte borgerens stemme, forandring og udvikling og ønsker i forhold til en eventuel fremtidig støtte. På denne måde opnås en tydelighed og klarhed omkring, hvilke udfordringer borgeren selv oplever i hverdagen. Dette er i overensstemmelse med formålet bag indførelse af § 82. Og Slagelse Kommune giver derved mulighed for, at der kan iværksættes en tidligere indsats før borgerne, eventuelt berettiges til visiterede ydelser efter servicelovens øvrige bestemmelser.

Baggrund for etableringen af FOKUS

Slagelse kommune oplevede før etableringen af FOKUS, at flere og flere borgere søgte om støtte efter servicelovens voksenbestemmelser. Samtidig var tendensen, at de bevilligede ydelser og støtte, i stort omfang, blev fastholdt over tid.

Formålet med etablering af FOKUS var at forebygge, at "nye" borgere som henvender sig til Center for Handicap og Psykiatri får behov for længerevarende socialpædagogisk støtte eller bostøtte i eget hjem, og at borgere som i dag modtager socialpædagogisk støtte eller bostøtte i eget hjem, gennem en tidsbegrænset rehabiliterende indsats, rustes til at håndtere egne udfordringer mere selvstændigt og derved opnå en mere selvstændig livsførelse, herunder med hjælp fra pårørende, netværk og civilsamfundet.

Det er administrationens vurdering, at FOKUS har levet op til formålet og at etableringen af FOKUS har bidraget væsentligt til en udvikling af nye løsninger og til mestring af eget liv for voksne slagelseborgere med svære sociale, psykiske og fysiske problemstillinger.

Vi ser i dag en klar opbremsning af udgifter til §85-området, og det er administrationens vurdering, at det primært kan tilskrives etableringen af FOKUS.

FOKUS i dag

FOKUS har i øjeblikket stor opmærksomhed på inddragelse af samarbejdspartnere og på at få bragt alle relevante stemmer omkring borgeren i spil, herunder på hvordan vi kan samarbejde mindre siloopdelt på tværs af tilbud og civilsamfund.

FOKUS ser en klar tendens til at borgere lykkes bedre i læringsforløb (sammen med andre). Pt. opstarter 70% af alle borgere i grupper, kombineret med individuelle samtaler, hvilket ligger i tråd med den bevægelse, som er indenfor det specialiserede område. Der henvises og afsluttes ca. 300 borgere årligt.

Målgrupper og henvisningsårsag

Målgruppen er borger med en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse eller sociale problemer eller borgere der er i risiko for at udvikle en funktionsnedsættelse eller sociale problemer. Aldersgrænsen er mellem 18-65 år. Der kan således både være tale om nye borgere eller borgere der allerede i dag modtager en form for støtte efter serviceloven.

81 % af borgerne henvist til FOKUS med psykisk funktionsnedsættelse,
10 % med fysisk funktionsnedsættelse og
9 % med socialt problem.

Tal og effekter

Ser vi på de samlede indsatser i Myndighed i perioden 2018-2020, så er der 726 borgere som har været/eller er i gang med et forløb i FOKUS. Og ca. 300 borgere henvises årligt til FOKUS.

Ud af de 726 borgerforløb, er der ved udgangen af 2020, 133 borgere som tidligere har haft et forløb i FOKUS og som pt. har en foranstaltning (primært § 85). 18 af de 133 borgere havde også en indsats inden forløbet i FOKUS. På den anden side er der 28 borgere som før deres forløb i FOKUS havde en foranstaltning og som pt. ingen foranstaltning har.

Fokus er finansieret af Myndigheds § 85 budget. I 2019 var det samlede forbrug på § 85 og Fokus på ca. 87 mio. kr. (2020 priser) – i 2020 var det samlede forbrug på ca. 76,3 mio. kr. Det svarer til et samlet fald i udgifterne på ca. 10,7 mio. kr. Forbruget i 2018 er ikke sammenligneligt, da vi i 2019 overtog § 85 budgettet fra Slagelse Jobcenter.

Dokumenteret effekt af fokus

Målinger foretaget med FIT-skemaet ORS (Outcome Rationg Scale) viser hvordan borgerens egen oplevelse er, i forhold til om der er sket fremskridt i forbindelse med indsatsen. Borgerne bliver løbende bedt om at vurdere, hvordan han eller hun har det på fire områder af sit liv:

Individuelt (personligt velbefindende)
Nære relationer (familie, nære venner)
Socialt (aktiviteter, deltagelse, engagement)
Generelt (følelse af velbefindende)

Der er siden opstarten i april 2018 indsamlet 645 afsluttede registreringer i FIT-skemaet. Registreringerne viser et fremskridt på 35,2 % i gennemsnit fra start til slut, for borgere i forløb hos FOKUS.

Åben Dialog implementeret

FOKUS fik i 2018 støtte til implementering af Åben Dialog via Socialstyrelsen sammen med 13 andre kommuner. I alt har 10 medarbejdere fra FOKUS gennemført mødelederuddannelsen. Herudover fik alle medarbejderne i Myndighed tilbud om et 4 dages kursus i Åben Dialog. Det betyder at alle borgere der henvises til FOKUS, har mulighed for at deltage i et netværksmøde med åben dialogisk tilgang. Grundessensen i den dialogiske tilgang er en vedholdende insistensen på at bringe alles stemmer frem og i spil – borgers naturligvis, men også det private og professionelle netværk. At lytte ind bag fortællinger og (for)forståelser, lede efter muligheder med store og nysgerrige øre.

Ved seneste dataindberetning til Socialstyrelsen havde 529 borgere opstartet et forløb, 166 borgere var i aktive forløb. Under implementeringsprogrammet har FOKUS opstartet 51 % af det samlede antal opstartede ÅD-forløb på landsplan.

Samarbejde med Jobcenter Slagelse

FOKUS og Slagelse Jobcenter har indgået en samarbejdskontrakt der giver Jobcentret mulighed for at henvise aktivitetsparate borgere til almindelige fokusforløb. Kontrakten omfatter henvisning af op til 120 borgere pr år.

I 2020 var antallet af borgere henvist fra Jobcentret på 35 i foråret og på 12 i efteråret. I 2021 er der indtil videre henvist 15 borgere til FOKUS fra Jobcentret.

Udviklingspotentialer

Prøvehandlingen "KOMPAS" som gennemføres i samarbejde med Slagelse jobcenter giver mulighed for 8 ugers erhvervspraktik med læring og virtuelle verdener som træningsbane. Målet med disse forløb er at lære at bruge den virtuelle teknologi og være medproducenter på mindre produktioner. Prøvehandlingen skal afdække om KOMPAS kan etableres som en socialøkonomisk virksomhed.

Prøvehandling med Åben Dialog på tværs af CHP

Medarbejdere fra FOKUS afprøver som prøvehandling Åben Dialog, på tværs af de forskellige virksomheder og målgrupper i CHP (ACV, CSU, CPUS, SPS, VASAC). Målet er at undersøge om det er muligt af overføre erfaringer med Åben Dialog fra FOKUS til andre faggrupper og målgrupper, særligt at udvikle bringe borgernes indefra perspektiv og netværk i samspil og opdage nye veje og skjulte ressourcer.

FOKUS og civilsamfundet

FOKUS forsøger i højere grad at samarbejde med civilsamfundet. For nogle borgere kan vejen til et engagement i en forening være langt væk, men vi ser også mange borgere som gerne vil være noget for andre og mange som har brug for at være en del af noget efter FOKUS, som ikke nødvendigvis er kommunalt. Trædestenene kan være frivillige væresteder, frivillige foreninger med fokus på bevægelse, dialoger og fællesskaber.

Interessen for FOKUS i Danmark

Slagelse Kommune var den første kommune i Danmark der etablerede et tilbud efter § 82. FOKUS har i den forbindelse fået stor opmærksomhed. 40 kommuner har gennem de sidste 2 år været på besøg i Æblehaven 1-3 for at hente inspiration til deres egen udvikling af § 82 tilbud. Og FOKUS har været inviteret til at holde oplæg ved konferencer arrangeret af Socialstyrelse og KL. Interessen for FOKUS handler i høj grad om at FOKUS er udviklet en ny socialfaglig og læringsbaseret praksis som reelt og konkret understøtter borgerne med forandring og udvikling og som styrker borgernes egne ressourcer og motivation